

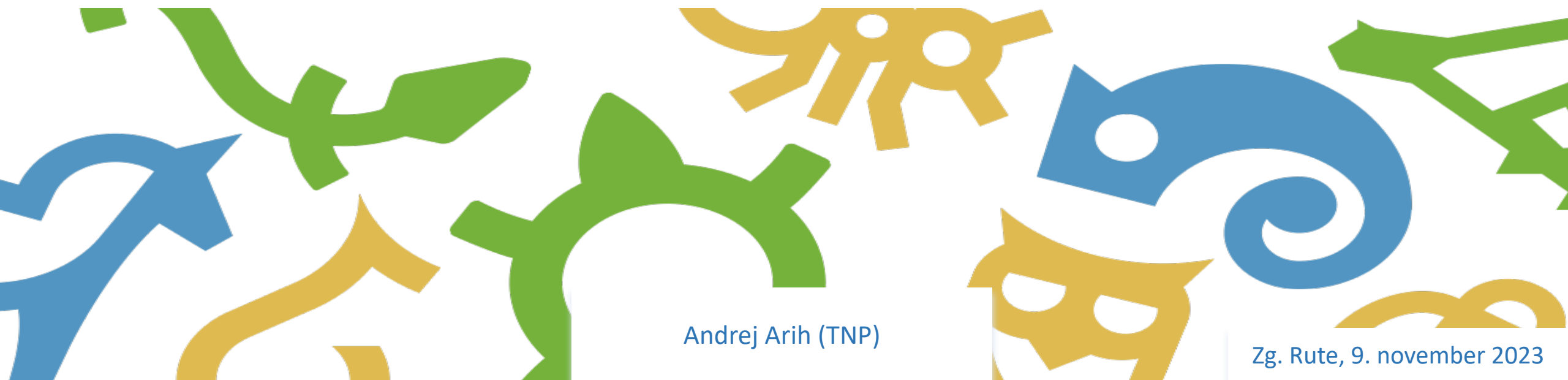

Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku

VrH Julijcev

Delavnica o mirnih območjih za divjega petelina in usmerjanju obiska v TNP

www.eu-skladi.si

Andrej Arih (TNP)

Zg. Rute, 9. november 2023

TURIZEM BOHINJ

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Splošno o TNP: Osebna izkaznica

Varstveno območje	Površina (ha)	Površina (%)
1	31.488	Osrednje območje – 76 %
2	32.412	
3	20.082	Robno območje – 24 %
Σ	83.982	

Lastništvo (%)		
Država	Občina	Zasebno
25	32	43

- Edini narodni park v Sloveniji
- Največje zavarovano območje (4 % SI)
- Divjina / kulturna krajina
- 8 občin, 37 naselij, 2.444 prebivalcev
- Zakon o TNP (UL RS, št. 52/10)
- Načrt upravljanja TNP (2016-2025)
- Nacionalna / mednarodna pomembnost
- Upravljanje ZO: JZ TNP
- Upravljanje LPN Triglav: JZ TNP

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

TNP 2010

83.982 ha

TNP 1981

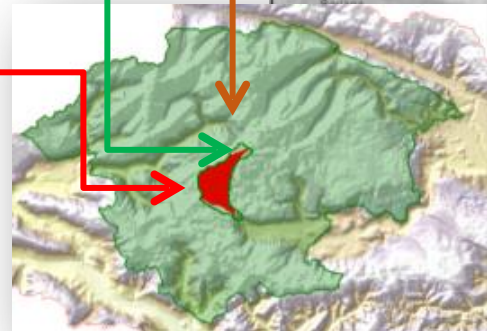
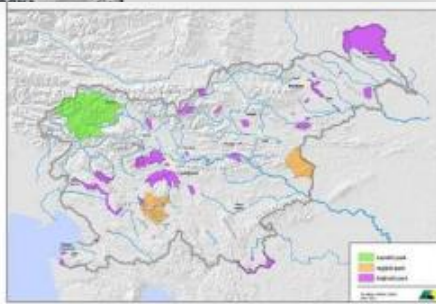
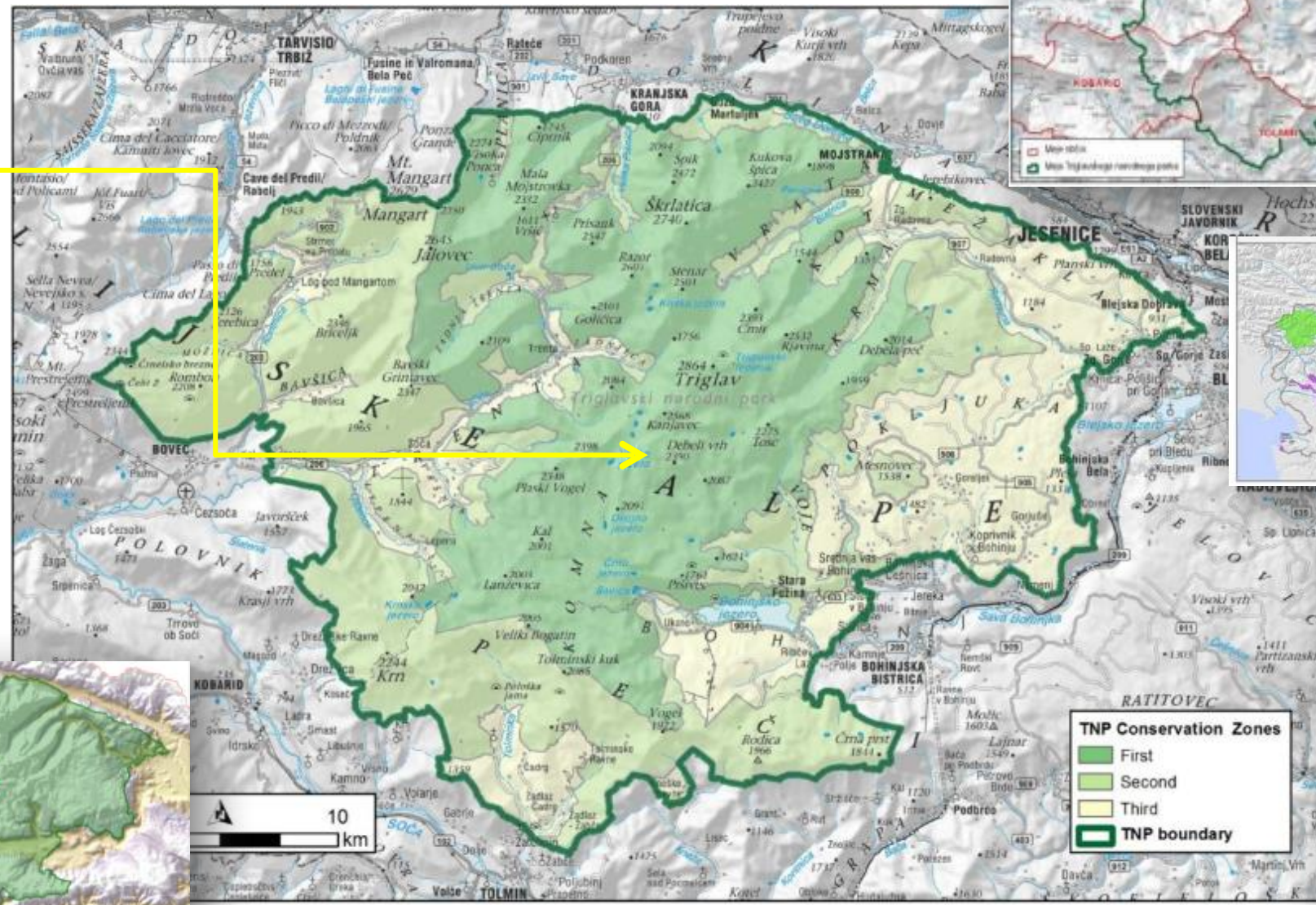
83.807 ha

TNP 1961

2.000 ha

AVP 1924

1.400 ha

Splošno o TNP: Osebna izkaznica

- Ohranitev izjemnih naravnih in kulturnih vrednot in biotske raznovrstnosti

- Spodbujanje trajnostnega razvoja, ki je skladen s cilji narodnega parka

- Raziskovanje, obiskovanje in doživljanje narodnega parka

Namen zavarovanja: Prevlada javnega interesa nad zasebnim!!!

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Splošna raba prostora v TNP: **Obiskovanje**

Varstveni režim po ZTNP-1	
1. VO	Obiskovanje dovoljeno
2. VO	Obiskovanje dovoljeno
3. VO	Obiskovanje dovoljeno

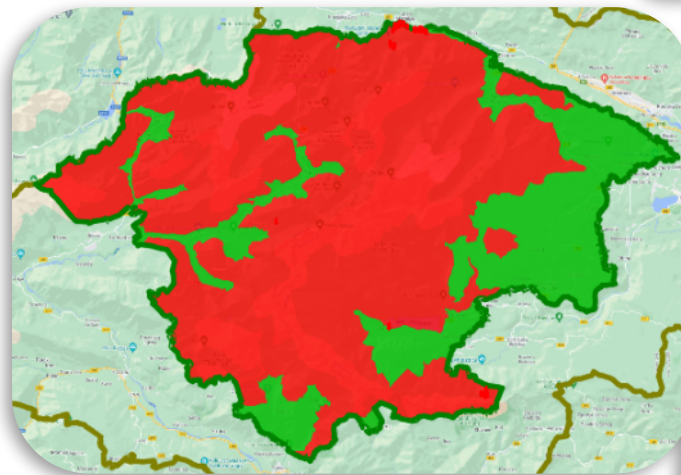
Nabiralništvo - Varstveni režim po ZTNP-1	
1. VO	Ni dovoljeno
2. VO	Ni dovoljeno
3. VO	Dovoljeno ljubiteljsko in komercialno

Trendi

Naraščanje obiska poleti in pozimi

Širjenje dejavnosti na manj obiskana območja

Novе oblike pristočasnih dejavnosti

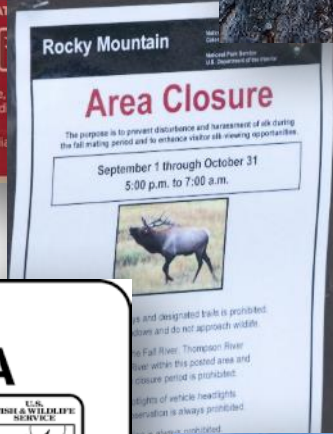

- Obiskovanje in ogledovanje dovoljena vsakomur **brezplačno**
- Naraščanje **dnevnega obiska, motornega prometa, obsega ležišč**
- Vpliv **digitalizacije, socialnih omrežij**
- Največji pritisk v **juliju in avgustu**
- Problematika **nabiralništva**
- **Razvojna priložnost / okoljska obremenitev**
- **Usklajevalna vloga JZ TNP**

OBMOČJE TNP = ENAKO = PREMAJHNO ZA VSE

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Namen:
✓ Izločitev ali omilitev pritiskov
človekove dejavnosti

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Prostočasne dejavnosti brez omejitev??!!

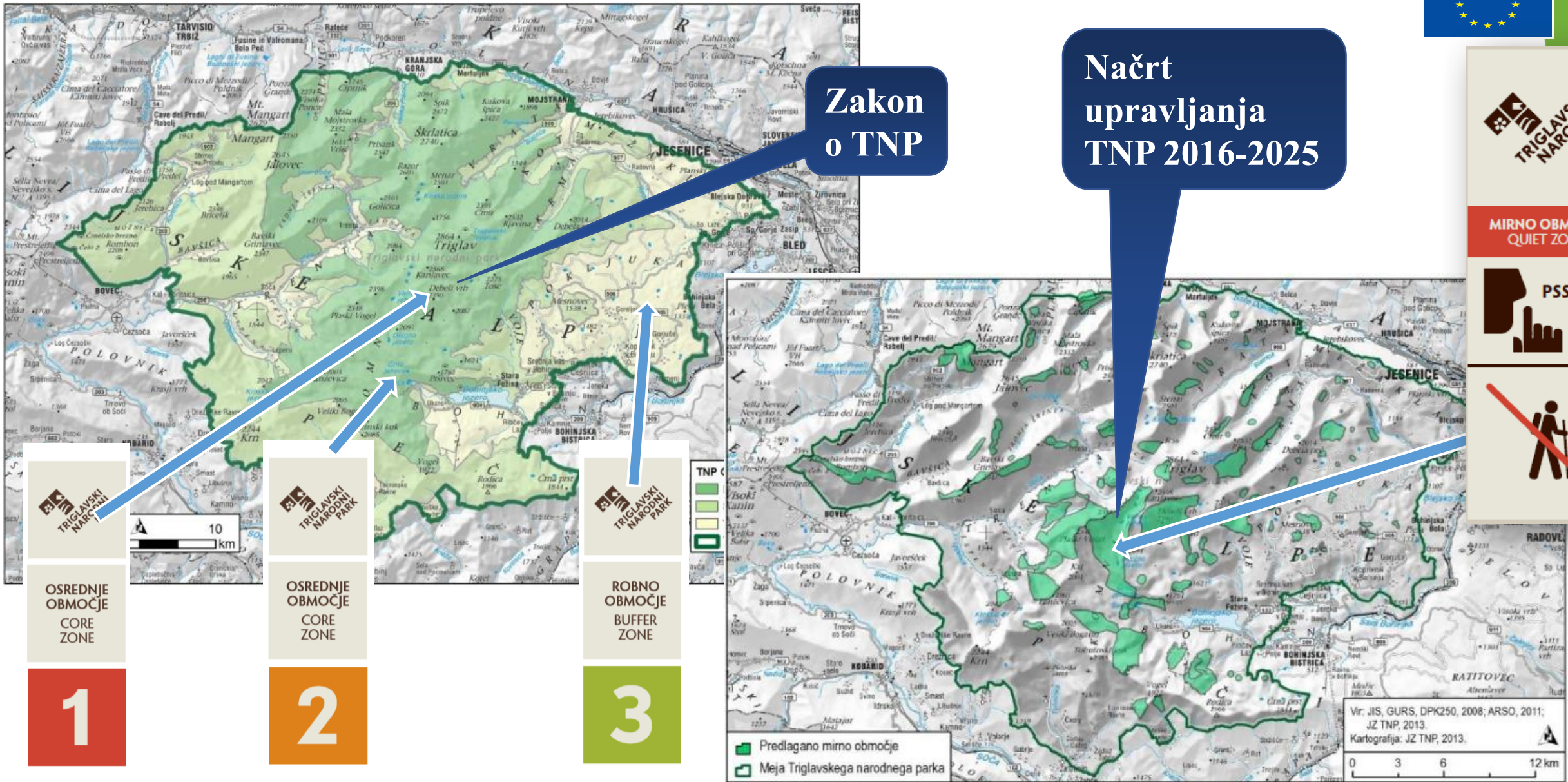

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Zakon o TNP

Načrt upravljanja TNP 2016-2025

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

OSREDNJE OBMOČJE
CORE ZONE

OSREDNJE OBMOČJE
CORE ZONE

ROBNO OBMOČJE
BUFFER ZONE

1

2

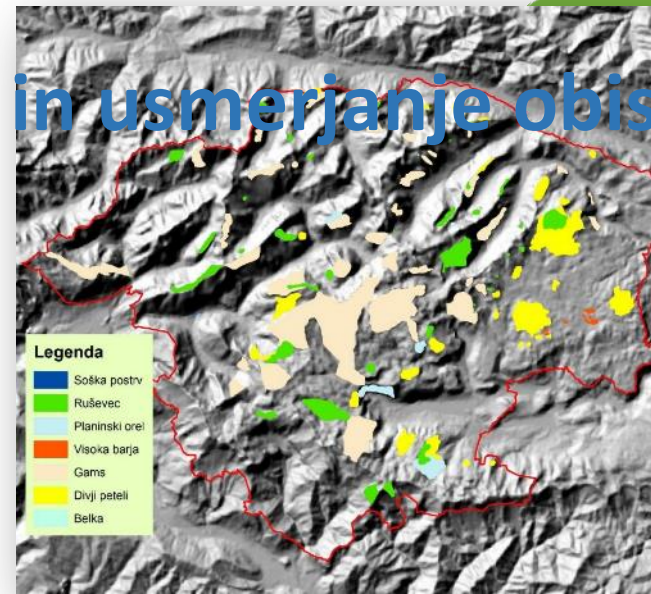
3

Predlagano mirno območje
Meja Triglavskega narodnega parka

Vir: JIS, GURS, DPK250, 2008; ARSO, 2011; JZ TNP, 2013. Kartografija: JZ TNP, 2013.

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

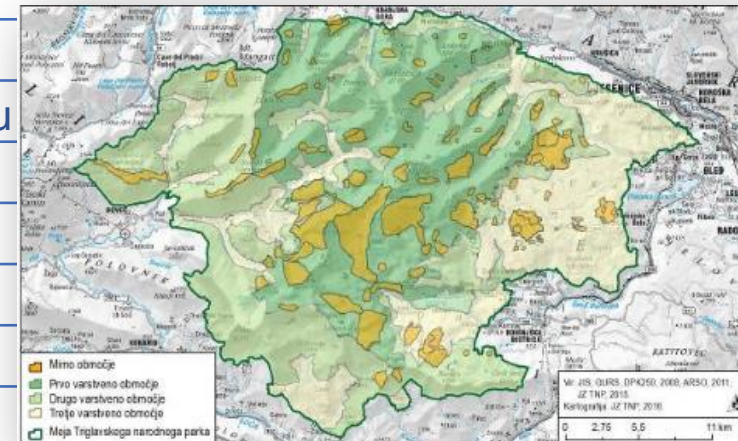
Vrsta / habitatni tip	Število mirnih območij
divji petelin	42
rušavec	38
belka	5
soška postrv	1
planinski orel	4
visoko barje	7
nizko barje	1
gams	38
SKUPAJ	138

Opredelitev pojma	➤ Območja, izjemnega pomena za varstvo živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov
Namen	➤ Zmanjšanje motenj s časovno in prostorsko prilagoditvijo obiskovanja in različnih dejavnosti
Vrste dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obiskovanje: hoja zunaj utrjenih in označenih poti, planinstvo ➤ Rekreacija: turno smučanje, jadralno padalstvo, fotolov, kolesarstvo ➤ Raba naravnih virov: kmetijstvo, gozdarstvo
Formalni status	➤ Načrt upravljanja TNP 2016-2025: 138 območij – 9 % površine TNP
Uveljavitev v praksi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vključevanje v sektorske načrte: gozdarstvo, lovstvo, prostor, sladkovodno ribištvo ➤ Upoštevanje na operativni ravni: različni postopki ➤ Projekt VrH Julijcev: 19 območij

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Koda	Ukrep
01	hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli JZ
02	hoja in uporaba izključno označenih poti od 1. marca do 1. julija
03	hoja in gorsko kolesarjenje izključno po gozdnih cestah
04	prepoved markiranja neoznačenih ali nadelave novih planinskih poti
05	prepoved turne smuke
06	izvajanje turne smuke izključno na trasah, ki jih določi javni zavod
07	popolna celoletna omejitev dostopa na območje ali njegove rabe
08	popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika
09	prepoved jadralnega padalstva, vključno z vzletanjem, letenjem po koridorjih in pristajanjem
10	prepoved base jumpinga
11	prepoved jadralnega letalstva ali izvajanja panoramskih preletov
12	popolna prepoved helikopterskih letov
13	izvajanje helikopterskih letov po vnaprej določenem usklajenem terminskem načrtu
14	prepoved gorskega kolesarjenja
15	prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija
16	izvajanje paše v skladu s pašnimi redi
17	popolna prepoved izvajanja dejavnosti na vodotoku
18	prepoved uporabe motornih vozil in vožnje z njimi od 1. marca do 1. junija

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Projekt **VrH Julijcev** - Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

1. Programsko področje:

- OP za izvajanje Evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020
- Prednostna naložba: 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami

➤ Sklad: ESRR

2. Trajanje projekta:

2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.2.2018				30.11.2022	30.12.2023

3. Vrednost projekta:

SKUPAJ	Podpora EU	Nacionalni prispevek
3.689.249,87 EUR	2.951.399,90 EUR (80 %)	737.849,97 EUR (20 %)

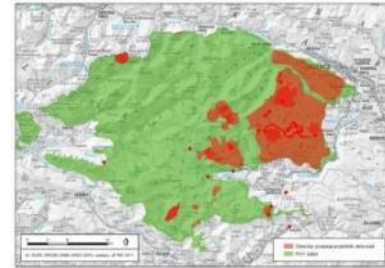
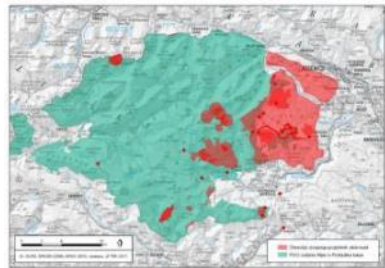
4. Partnerji projekta:

PP1	PP2	PP3	PP4	PP5	PP6	PP7	PP8	PP9

5. Pomen projekta za narodni park:

- Izboljšanje stanja kvalifikacijskih Natura 2000 vrst in habitatnih tipov
- Uresničevanje nalog iz ZTNP-1, NU TNP (2016-2025), PUN2000 (2015- 2020)
- Vzajemni učinki

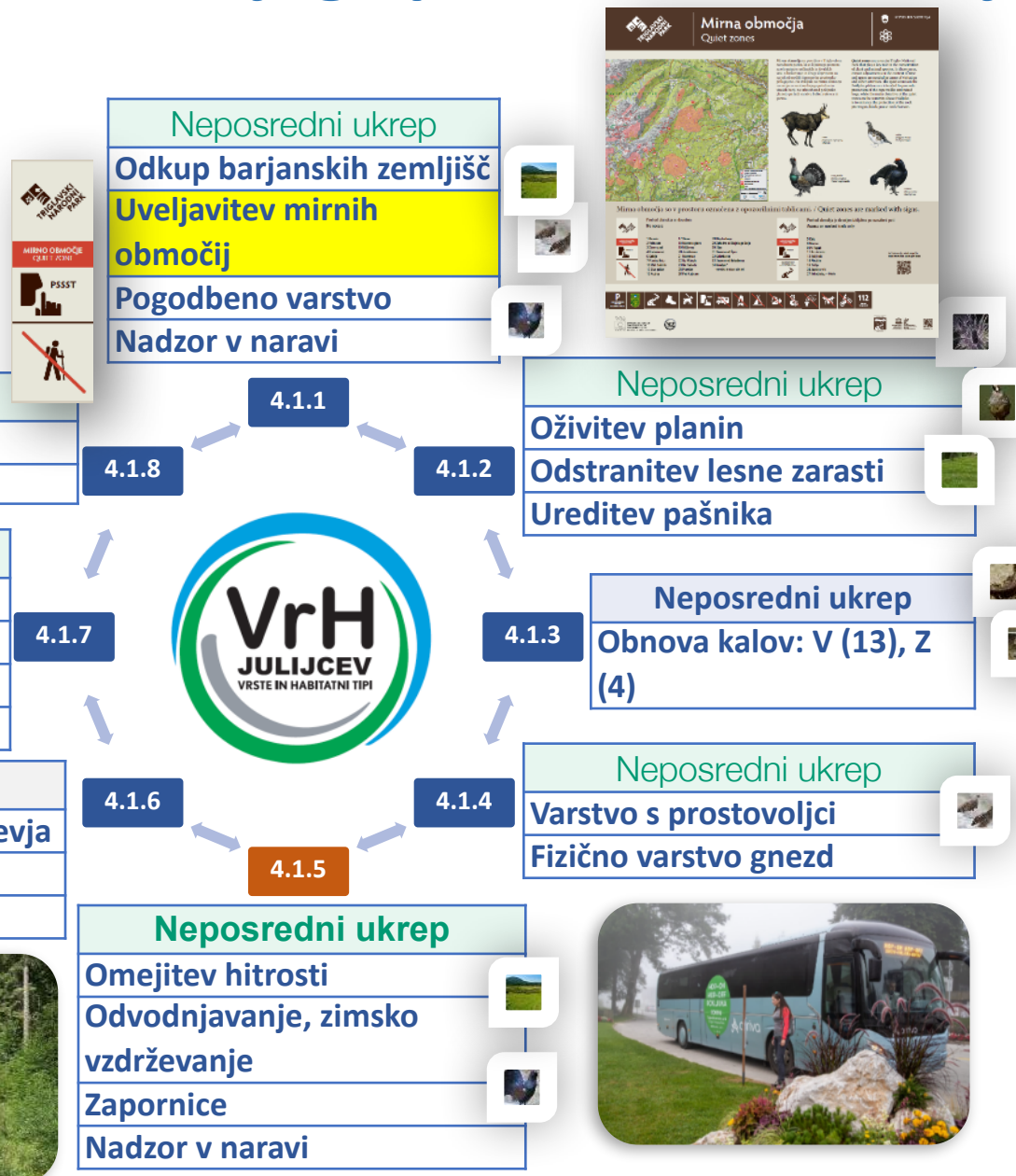
6. Vrste in habitatni tipi:

Poudarek na socialni vlogi prostora TNP – izločitev / omilitev pritiska obiskovanja

Veliki pupek	Hribski urh	Alpska možina	Gozdni jereb	Divji petelin	Kotorna	Belka	Triprsti detel
Kisloljubna travišča na silikatih		Gorski ekstenzivni travniki		Oligo-mezotrofne vode s parožnicami		Aktivna visoka barja	

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Vsebinski sklop 4.1.1: NEPOSREDNE AKTIVNOSTI

- a) Odkup zemljišč v zasebni lasti / 4 ha odkupljenih zemljišč
- b) Uveljavitev mirnih območij / 700 ha uveljavljenih območij
- c) Pogodbeno varstvo / 30 ha zemljišč z uvedenim ukrepom
- d) Poostren nadzor v naravi / 700 ha površin izvajanja nadzora

POSREDNE AKTIVNOSTI

Informacijske točke, predavanja, izobraževanja, vodenja, Parkovne poti, informacijske table, strokovne in poljudne publikacije, film

Vrsta / habitatni tip	Število mirnih območij
divji petelin	13
visoko barje	3
belka	3
SKUPAJ	19

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

Divji petelin – privoščimo mu mir

Divji petelin je naša največja kocočoga kura, a je kljub svoji velikosti zelo občutljiv. Preživa v starih in prevečletnih iglastih ali mešanih gozdovih, kjer tudi v podzasti lahko najde dovolj hrane. Spomladi se samci in samice zbirajo na tako imenovanih rastiščih, kjer pojejo in se pari.

Divji petelin je ogrožena vrsta in izjemno ranljiv zaradi vzemiranja, ki ga povzročajo ljudje z različnimi aktivnostmi.

The western capercaillie – let it live in peace

The western capercaillie is the largest of all grouse species in Slovenia. Despite its size, the capercaillie is a sensitive bird. It lives in old and bright coniferous or mixed forests, where it can find ample food in the undergrowth. In spring the males and females gather in courting grounds, or leks, where they sing and mate.

The western capercaillie is an endangered species and is exceptionally vulnerable to disturbance caused by various human activities.

Občutljivost gorskega sveta zahteva spoštljivega obiskovalca. Hodite po označenih poteh in pomembno prispevate k ohranjanju življenjskega prostora divjega petelina.

The sensitive high-altitude environment welcomes respectful visitors. Stay on marked trails and help us preserve the habitat of the western capercaillie.

Na grobena proti Ciprniku bodite še posebej pozorni in spoštljivi med 1. marcem in 30. junijem, ko se divji petelin pari.

Visitors to the ridge that leads towards Ciprnik should be particularly cautious and respectful during the capercaillie breeding season between 1 March and 30 June.

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

MIRNO OBMOČJE QUIET ZONE

PSSST

GIBANJE DOVOLJENO PO OZNAČENI POTI KEEP TO THE MARKED TRAIL

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

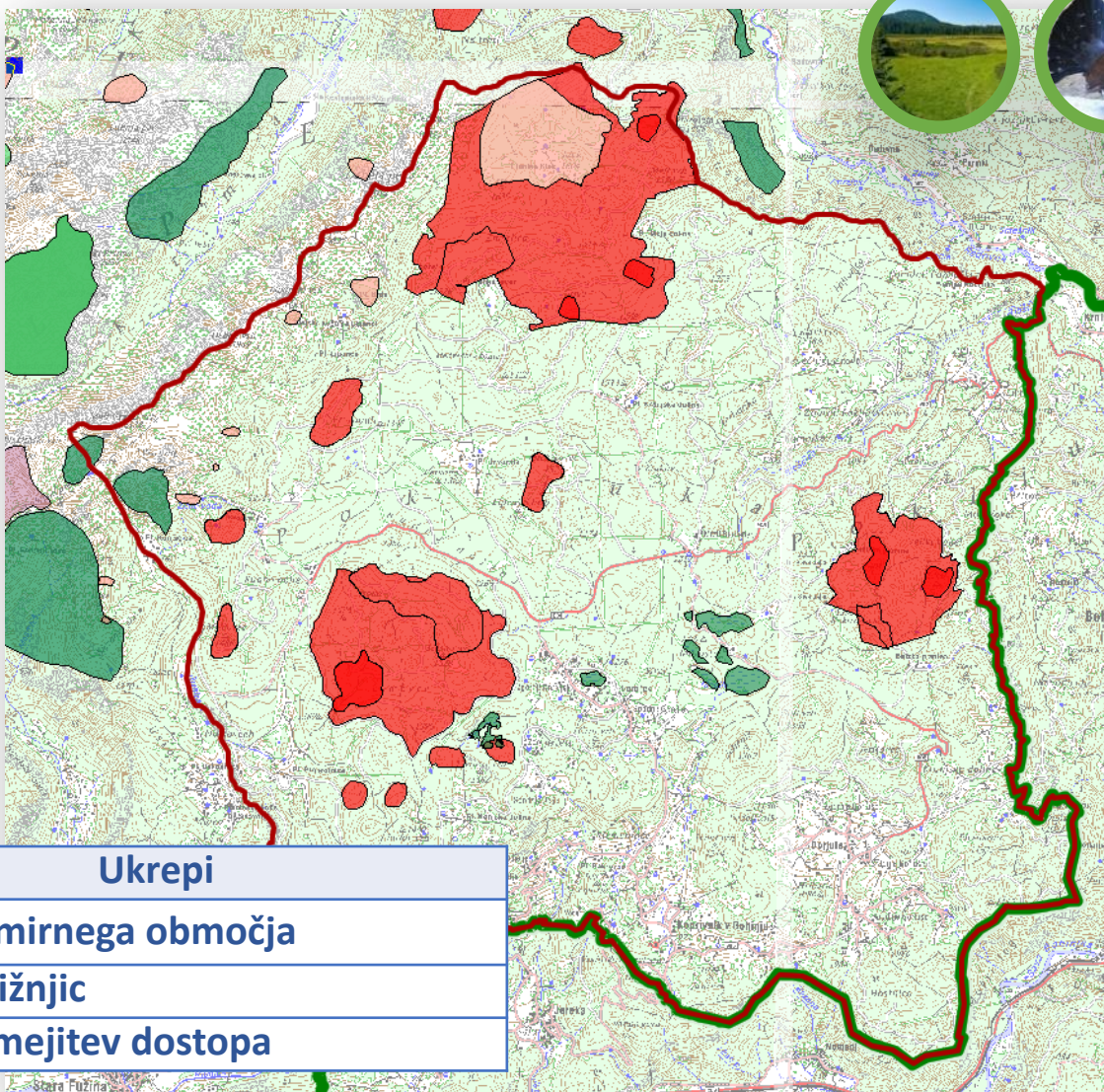
MIRNO OBMOČJE QUIET ZONE

PSSST

Mirna območja za divjega petelina in usmerjanje obiska v TNP

Vsebinski sklop 4.1.1: Mirna območja na Pokljuki

- Ukrepi**
- Označitev mirnega območja
  - Sanacija bližnjic
  - Časovna omejitev dostopa

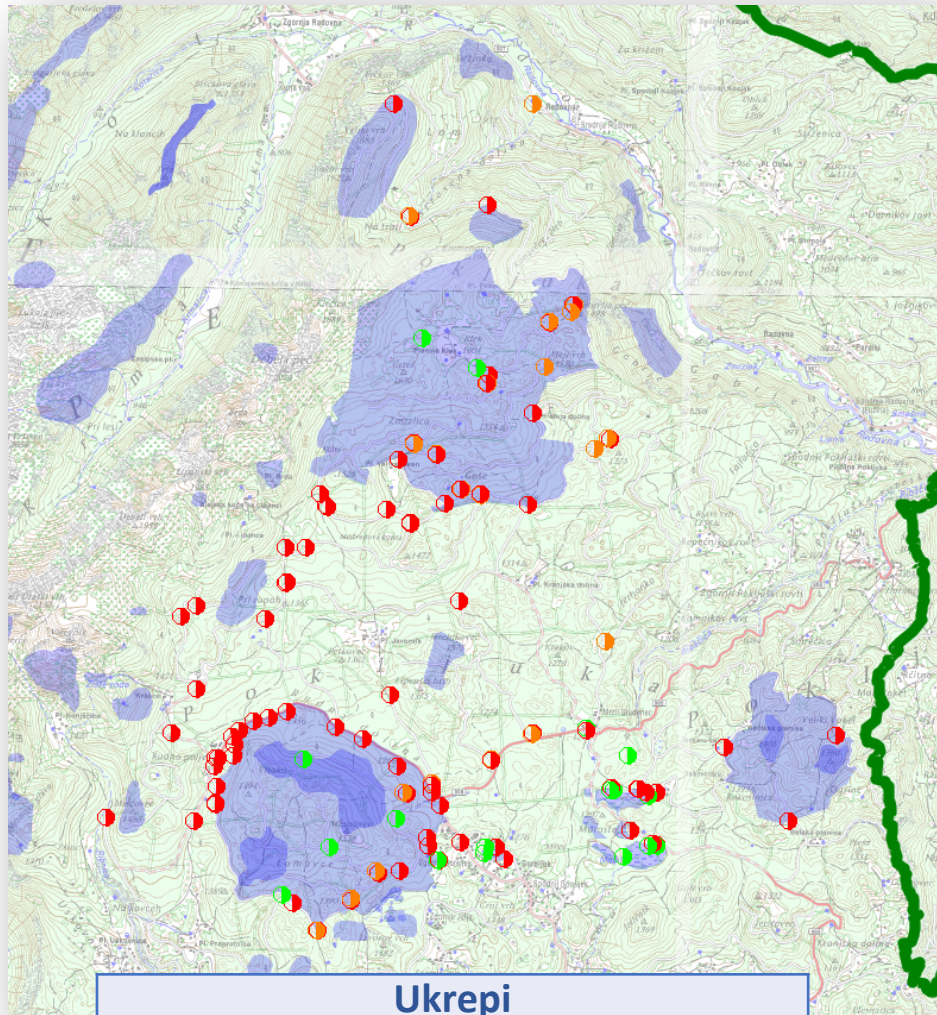
Vrsta / habitatni tip	Število mirnih območij
divji petelin	9
visoko barje	3
belka	0
SKUPAJ	12

Območje	Št.	Ime mirnega območja
Pokljuka	9	✓ Vošnovcec
		✓ Krašca
		✓ Miščovec
		Mesnovec Pri Rupah
		✓ Klek
		✓ Kokošinjica-Voklo
		✓ Kremenovec
		✓ Jerebikovec
		Pokljuka
✓ Blejsko barje		
✓ Goreljek		

Vsebinski sklop 4.1.1: Mirna območja na Pokljuki

Ukrepi
Označitev mirnega območja

Vsebinski sklop 4.1.1: Nova parkovna infrastruktura

Mirna območja

Quiet zones

Mirna območja so površine v Triglavskem narodnem parku, ki so izstopajo zaradi svoje naravne vrednosti in raznolikosti. Območja so določena na podlagi raziskav in strokovnih priporočil. Na območjih so postavljene opozorilne tablice, ki opozarjajo na potrebo po miru in varnosti. Glavni namen območij je varovanje naravnih vrednosti in zagotavljanje mirne okolice za divje ptice, zlasti divje peteline.

Quiet zones are areas in Triglav National Park that stand out due to their natural value and diversity. The zones are determined on the basis of research and expert recommendations. The quiet zones in the Triglav National Park are marked with warning signs, which are intended to promote the protection of the natural values and to ensure the protection of the park's resources. The main objective of the quiet zones is to ensure the protection of the park's resources, such as game and plants.

Divji koza

Divji petelin

Divji petelin

Divji petelin

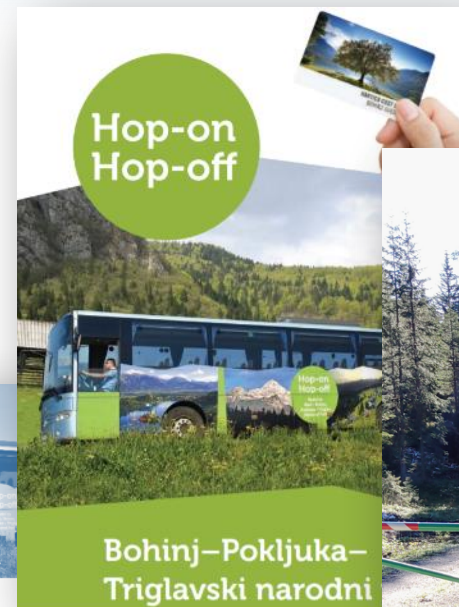
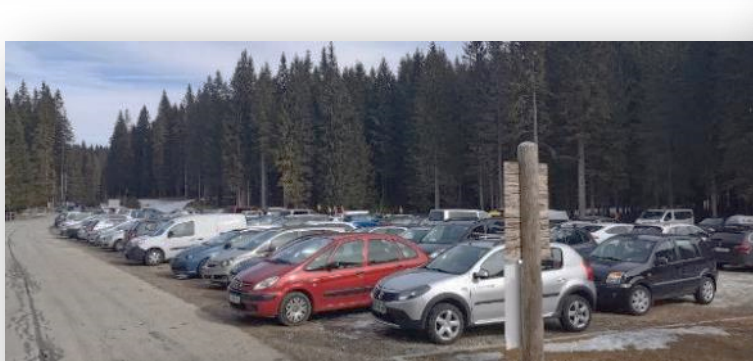
Mirna območja so v prostoru označena z opozorilnimi tablicami. / Quiet zones are marked with signs.

<p>Predstava območja in dovoljenje: No access</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 Barje 2 Barje 3 Barje 4 Barje 5 Barje 6 Barje 7 Barje 8 Barje 9 Barje 10 Barje 	<ul style="list-style-type: none"> 11 Barje 12 Barje 13 Barje 14 Barje 15 Barje 16 Barje 17 Barje 18 Barje 19 Barje 20 Barje 21 Barje 22 Barje 23 Barje 24 Barje 25 Barje 26 Barje 27 Barje 28 Barje 29 Barje 30 Barje 31 Barje 32 Barje 33 Barje 34 Barje 35 Barje 36 Barje 37 Barje 38 Barje 39 Barje 40 Barje 41 Barje 42 Barje 43 Barje 44 Barje 45 Barje 46 Barje 47 Barje 48 Barje 49 Barje 50 Barje 51 Barje 52 Barje 53 Barje 54 Barje 55 Barje 56 Barje 57 Barje 58 Barje 59 Barje 60 Barje 61 Barje 62 Barje 63 Barje 64 Barje 65 Barje 66 Barje 67 Barje 68 Barje 69 Barje 70 Barje 71 Barje 72 Barje 73 Barje 74 Barje 75 Barje 76 Barje 77 Barje 78 Barje 79 Barje 80 Barje 81 Barje 82 Barje 83 Barje 84 Barje 85 Barje 86 Barje 87 Barje 88 Barje 89 Barje 90 Barje 91 Barje 92 Barje 93 Barje 94 Barje 95 Barje 96 Barje 97 Barje 98 Barje 99 Barje 100 Barje 	<p>Predstava območja in dovoljenje: Access on marked trails only</p> <ul style="list-style-type: none"> 101 Barje 102 Barje 103 Barje 104 Barje 105 Barje 106 Barje 107 Barje 108 Barje 109 Barje 110 Barje 111 Barje 112 Barje 113 Barje 114 Barje 115 Barje 116 Barje 117 Barje 118 Barje 119 Barje 120 Barje 121 Barje 122 Barje 123 Barje 124 Barje 125 Barje 126 Barje 127 Barje 128 Barje 129 Barje 130 Barje 131 Barje 132 Barje 133 Barje 134 Barje 135 Barje 136 Barje 137 Barje 138 Barje 139 Barje 140 Barje 141 Barje 142 Barje 143 Barje 144 Barje 145 Barje 146 Barje 147 Barje 148 Barje 149 Barje 150 Barje 151 Barje 152 Barje 153 Barje 154 Barje 155 Barje 156 Barje 157 Barje 158 Barje 159 Barje 160 Barje 161 Barje 162 Barje 163 Barje 164 Barje 165 Barje 166 Barje 167 Barje 168 Barje 169 Barje 170 Barje 171 Barje 172 Barje 173 Barje 174 Barje 175 Barje 176 Barje 177 Barje 178 Barje 179 Barje 180 Barje 181 Barje 182 Barje 183 Barje 184 Barje 185 Barje 186 Barje 187 Barje 188 Barje 189 Barje 190 Barje 191 Barje 192 Barje 193 Barje 194 Barje 195 Barje 196 Barje 197 Barje 198 Barje 199 Barje 200 Barje
--	---	--

112

Vsebinski sklop 4.1.5: Prometna ureditev Pokljuke

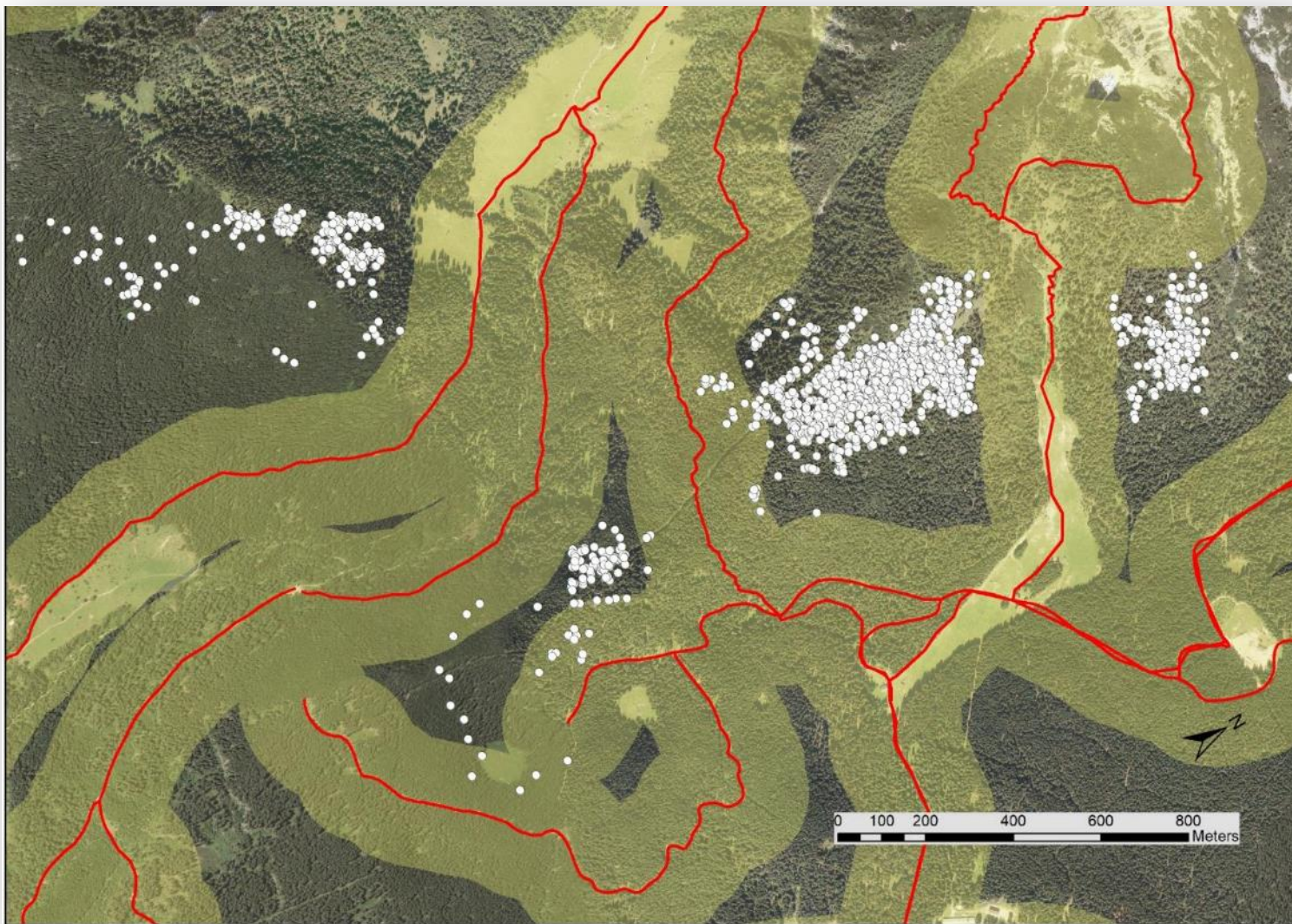

ANALIZA UKREPOV
UMIRJANJA PROMETA NA POKLJUKI

Ljubljana, oktober 2021

Vsebinski sklop 4.1.1: Daljinsko spremljanje živali

Hvala za pozornost!

Dodatne informacije:

Triglavski narodni park

Tel: +386 (4) 5780 200

Fax: +386 (4) 5780 201

e-mail: triglavski-narodni-park@tnp.gov.si

[http: www.tnp.si](http://www.tnp.si)

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

NIJA
URNI IN
ADI
PRIHODNOST